

GEÇMİŞTEKİ SESSİZLİK

Rize'ye yağan yağmurun ne zaman başladığını hatırlamıyordu. Otobüsten indiğinde hava kuruydu belki, ama kaldırımda üzerinde biriken sular öylece duruyordu; hiç rüzgâr almamış, hiç bozulmamış, sanki biri yıllar önce dökmüş de hâlâ karışmamış gibiydi. Bavul taşımadı yanında. Zaten taşınacak bir şey kalmamıştı. Dedesinin öldüğü haberi bir telefonla gelmişti: kısa, net, duygusuz bir tonla. Ölüm artık böyledi, şehirlerde de köylerde de: bildirilen, kaydı düşülen, ardından unutulan bir durum. Ama o unutamamıştı. Belki de asla tanıymadığı biri hakkında bu kadar düşünmesi bundandı.

Ev, Çayeli'nin yukarısında eski bir sokakta duruyordu hâlâ. Çinko çatısı eğrilmiş, panjurları yarı kırık. İçeri girdiğinde ilk fark ettiği şey, hâlâ çalan bir saatin tik taklarıydı. Sanki biri evin içini terk ederken saatı özellikle açık bırakmıştı.

Yürüdü. Kapalı pencere camına çarpan yağmur damalarının sesiyle tik taklar birbirine karıştı. Bir zamanlar dedesinin oturduğu o köşeye göz attı — caloriferin hemen yanına. Üzerinde bir örtü, örtünün kenarında titrek bir yazıyla yazılmış bir not vardı:

“Kayıtlar burada değil. Dilersen, Emniyet'in arkasındaki radyocu ya ugra.”

İmza yoktu. Ama yazının eğimi, harflerin arasındaki hafif titreme, “dede”ye aitti. Bunu biliyordu. Ve o anda ilk defa, ölümün ardından gelen sarsıntı değil, eksik kalmış bir şeyin izi yayıldı içine. Ne kaydı? Neyi anlatmıştı? Ya da neyi anlatamamıştı?

Ertesi sabah, Rize merkezine indi. Emniyet Müdürlüğü'nün arka sokağına giden taş döşeli yolu çocukken birkaç kez yürüdüğünü hatırlıyordu. Ama o zamanlar orada ne bir dükkân fark etmişti, ne de bir iz. Şimdi, soluk sarı tabelasıyla paslı bir elektronikçi dikkatini çekti. Camında yapıştırılmış eski bir Sony logosu, içinde istiflenmiş bozulmuş teypler, hoparlörler, birkaç dağınık defter... İçeri girdiğinde, küçük dükkânın ortasında duran yaşı adam başını kaldırmadan konuştu:

— Demek geldin.

Yalnızca bu cümleyi kurdu. Ne isim sordu, ne tanıdığını teyit etti. Raflardan birine uzandı, tozlu bir kutuyu çıkardı. Üzerinde yalnızca üç harf vardı, tükenmiş kalemlle yazılmış: “R.S.K.”

Adam kutuyu torunun önüne bıraktı ve başka hiçbir şey demeden dükkanın arkasına geçti. Sessizce. Tıpkı birinin yıllar önce sessizce gelmesi gibi.

Kutuyu açtı. İçinde birkaç adet eski kaset, bir el yazması defter parçası, bir de sararmış bir mendil vardı. Kasetlerin üzerinde ne tarih ne de isim yazıyordu. Sadece sırayla yerleştirilmişti. Elinde döndürdü, birini aldı, yan taraftaki bozuk bir teybi göz ucuyla süzdü. Elektronikçi dönüp kabloyu taktı. Hiç konuşmadan. Sanki bu sahne, yıllar önce defalarca prova edilmiş gibiydi.

Kaset yerleştirdi. "Çit" sesiyle oturdu yerine. Sonra bir uğultu, ardından tanıdığı bir ses: dedesinin sesi...

Ama daha yaşlı, daha kırık, daha sessiz.

> "Bugün yine yürüken seni düşündüm. Aynı sokağı geçtim, aynı taşlara bastım... ama sen yine yoktun. Ben seni hâlâ... bilmiyorum. Belki de hiç tanımadım. Belki de bu, seni tanımanın bir yoluydu: söyleyememek."

O an, torunun içinde bir şeyler koptu. Çünkü o ses, birine sesleniyordu. Açıkça değil, dolaylı.

Ama sanki biri vardı: bir kadın.

Bir zamanlar var olmuş, sonra kaybolmuş, sonra tekrar sesle var olmaya çalışan biri.

Sonraki cümlede, ilk kez bir kelime geldi:

> "Turnam... yine sustum. Sen duymayın diye değil, ben unutmuyayım diye... sustum."

Teyp, bir çizirtıyla sustu. Ama dükkânda o sessizlik kaldı.

Çayeli'nin arka sokağında, yağmurun altında o gün, ilk kez dedesini gerçekten tanımeye başlamıştı.

Sözleriyle değil...

sustuklarıyla.

Elektronikçinin dükkanından çıktığında, Çayeli hâlâ sessizdi. Yağmur durmuştu ama ıslak taşların üzerindeki sükûnet, yağmurdan çok daha fazlasını anlatıyordu. Sanki bu sokak, yıllardır bir sırrı saklamış da şimdi bir yabancının ayak sesleriyle yavaş yavaş konuşmaya başlamıştı. Ayaklarının altındaki taşlar, aralarındaki yosunların yeşilinden çok daha fazlasını barındırıyor gibiydi: unutulmuş konuşmalar, yutulmuş cümleler, çıkışmamış yollar... Belki de dedesi, bu sokakta yürüken kasetlerdeki cümleleri önce kendi içinden defalarca tekrarlamış, sonra da bir ses cihazına değil, yalnızca rıhtıma, taşlara ve belki de bir vitrin camına konuşmuştu.

Kutu hâlâ kolunun altında duruyordu. Hafifti ama taşıdığı yük o kadar derindi ki, elinden kayacakmış gibi hissediyordu. Bir mendil, birkaç kaset ve bir defter parçası. Onlarca yılın içinde sessizce biriken her şeyin bir avuç içine sığması, insana zamanın nasıl bu kadar küçüldüğünü değil; hafızanın ne kadar büyük olduğunu hatırlatıyordu.

Otele dönmeli. Sadece yürüdü. Dükkanın hemen yanındaki kıvrılan sokağa girdi, sokak lambaları titrek ışıklar saçıyordu. Rize'nin havasında hep bir buğú olurdu; deniz tarafından gelen hafif bir nem, geceleri her camı puslandırdı. O pusun içinde yürüken, dedesinin sesinin yankısı kulağında kalmıştı. Sadece sözleri değil, o sözlerin arasında bıraktığı boşluklar... sustuğu yerler. Cümlelerin sonuna konmuş üç nokta gibi değildi bu boşluklar; daha çok, devam edilmek istenmemiş bir anlatının bıraktığı eksiklikti. Dede sanki konuşmaktan çok, sessizliğe ses veriyordu.

> "Turnam... yine sustum. Sen duymayاسın diye değil, ben unutmayaيم diye... sustum."

Bu cümle gecenin içinden yeniden geçti. Caddeden bir araba sessizce ilerledi, farları yere düştü, sonra döndü gitti. Şehir uykudaydı. Ama içinde bir şeyler uyanıyordu: çok önce unutulmuş, belki de hiçbir zaman tam olarak yaşanmamış bir duygunun kıyısında yürümeye başlamıştı.

Bir banka oturdu. Kutuyu kucağına koydu. Mendili eline aldı. Küçük, solmuş bir bez parçasıydı. Köşesinde dikişle işlenmiş tek bir harf vardı: T.

Yalnızca bu.

Turna'nın "T"si miydi?

Yoksa "teslimiyet"in mi, "tövbe"nin mi, "tahammül"ün mü?

Mendilin kokusu yoktu. Belki yıllar önce sabunla yıkanmış, sonra da unutulmuştu. Ama dokusunda bir yumuşaklıık vardı; çok kullanılmış, çok tutulmuş, çok sıkılmış bir şeye ait olan bir doku.

Bir an, dedesinin o mendili elinde tuttuğu bir sahne gözünde belirdi:

Koltukta oturmuş, radyoyu kısık seste açmış, elinde bu mendil...

Ve belki de o an kasete şunları fısıldıyordu:

> "İnsan bazen ağlamaz Turnam. Gözyası değil, sesi gider... Benim sesim gitti önce. Geriye sadece bu mendil kaldı elimde... senin yerine tuttum belki."

Elini yavaşça kutunun içine daldırdı. Defter parçasını çıkardı. Sararmıştı. Kenarlarından kopmuştu. Üzerinde mürekkep lekeleri vardı, bazı kelimeler neredeyse görünmez hâle gelmişti.

Ama tek bir cümle netti:

> "Söyleyemediklerimi, duyuramadıklarımın üstüne yazıyorum. Eğer bir gün birisi bu kasetleri dinlerse, bilsin ki... ses, sadece sese gider."

Elinde tuttuğu bu defter parçası, o an gökyüzünden düşmüş bir yaprak gibiydi. Ne tam bir yazdı, ne de bir susuş. Ama içindeki her şey, bir sesin hayatı kalma çabasıydı.

O gece o banktan kalkmadı. Saatler geçti. Rüzgâr arttı. Denizden gelen iyot kokusu ciğerlerine doldu. Kimi zaman mendili sıktı, kimi zaman kasetlere baktı. Ama ne ikinci kaseti takacak bir cesareti vardı, ne de duymaya hazır bir kalbi.

Çünkü bazı sesler, yalnızca bir kereye mahsus yankılanırıdı.

Ve o ilk yankı hâlâ kulağındaydı.

Ertesi sabah, uyanmadan önce uyandığını hissetti. Göz kapakları kapalıydı ama düşünceler çoktan başlamıştı. Kulağında yine o ses vardı — dedesinin sesi değil artık, o sesin içinde saklı olan başka bir şey: bir bekleyiş. İnsan bazen sesiyle değil, susarak konuşmuş; şimdi bunu daha iyi anlıyordu. Saat sabah yedi bile olmadan kalktı. Otelin penceresi buğuluydu. Parmağıyla camın bir köşesini sildi. Karşı binanın duvarında, zamanla silinmiş bir reklam yazısının yalnızca birkaç harfi kalmıştı. "RAD"... belki "radyo"nun başıydı, belki de "radikal" bir kelimenin başlangıcı. Ama eksiki. Bu şehirde her şey eksiki.

Elektronikçiye giderken sokakta neredeyse kimse yoktu. Simitçiler henüz tezgâhlarını açmamıştı, fırının içinden gelen hamur kokusu ince bir çizgi gibi havayı kesiyordu. Dünkü sokaktan geçti yine; aynı taşlar, aynı yosun izleri, ama bu kez daha dikkatli baktı her köşeye. Çünkü artık sokaklar sadece sokak değildi — dedesinin sesi orada bir yere gömülmüşü, ve her taşın altında az da olsa yankısı kalmıştı.

Dükkâna girdiğinde, yaşlı elektronikçi yine yerindeydi. Hiç konuşmadı. Sadece başını kaldırıldı, göz göze geldiler. Sonra teypin yanındaki koltuğu gösterdi. O da başını eğdi ve oturdu. Kutudan ikinci kaseti çıkardı. Üzerinde herhangi bir not yoktu. Sadece biraz daha eskimiş bir bant izi, sanki daha fazla dinlenmiş gibi. Kaseti yerleştirdi. Tık sesi geldi. Sonra bir uğultu, ardından o tanıdık suskuluk. Ve sonra — o ses, yeniden:

> "O gece yürüyorduk. Hafif çiseleyen bir yağmur vardı. Senin saçların ıslanmıştı. 'Boşver,' dedin, 'yağmurun da bir anlamı vardır.' Ben anlamadım. Hep geç anlamışdım."

Ses bu kez daha durgundu. Önceki kayıttan daha gençti ama daha yorgun. Belki de o geceye ait tek şey bu sesi yeniden çağırırmaktı.

Ve sonra — ilk kez bir betimleme geldi. Turna artık yalnızca bir isim değil, bir varlığıtı:

> "Sen o akşam başında mavi bir yazmavardı. Pek yakışmamıştı sana. Ama bunu sana söyleyemedim. Çünkü kötü görünüyordun diyemedim. Ben sadece... başka bir renk daha çok sen olurdu, demek istedim. Sen turnaydın. Yazmanın rengi seni yere bağlamış gibiydi. Oysa sen uçar gibi yürürdün."

O an torun içinden bir şeyin koptuğunu hissetti. Çünkü dede, Turna'yı sevdiği hâlde, ona bile hiçbir duygusunu doğrudan söyleyememişti. En fazla bir yazmanın rengiyle konuşabilmişti.

Kaset devam etti:

> "Ben o gece elini tutmak istemedim. Çünkü tutarsam, elim alışır diye korktum. Ve alıştığım bir şeyi kaybetmek beni hep mahvederdi. Sen de bunu sezdin galiba... Çünkü tam eve vardığımızda, şöyle dedin: 'Bazı şeyleri sahiplenmeyelim, olur mu? Sahiplenilen her şey, daha hızlı kırılıyor.'"

Bu cümleyle birlikte, kaset bir an sessiz kaldı. Belki o kısımdaki bant bozulmuştu. Belki dede orada uzun süre konuşamamıştı. Ama torun için o sessizlik, cümlelerin kendisinden daha çok şey anlatıyordu. Çünkü aşk bazen kelimelerle değil, kelimelerin sustuğu yerlerde yaşanıyordu.

Kaset yeniden konuşmaya başladığında, bu kez ses biraz daha uzaktandı:

> "Turnam... seninle konuşmaya başladığım her an, sustuğum bir geçmişe saplandım. Ben seninle ilk kez konuşurken, annemi, babamı, gençliğimi, göç ettiğimiz evi, yitirdiğimiz köpeği... hepsini yeniden kaybettim. Senin sesinle geçmişimin camları kırıldı. Ve o cam kırıklarının üzerinde yürüken sustum ben. Konuşsaydım kanardım belki... o yüzden sessiz kaldım."

O an torunun yüzüne hafif bir ürperti geldi. Çünkü o cümle, dede hakkında bildiği her şeyi yeniden yazıyordu. Dedesinin sessizliği, kibirden değil; geçmişin cam kırıkları üzerinde yürümektenmiş.

Ve sonra kaset birden durdu. Sanki o son cümleden sonra cihaz da devam etmek istememişti.

Elektronikçi başını kaldırmadı. Teybin düğmesini kapattı.

Torun kaseti yavaşça yerinden çıkardı, tekrar kutuya yerleştirdi.

Ama bu kez elleri titredi.

Çünkü artık şunu anlamıştı:

Bu sadece bir aşk hikâyesi değildi.

Bu, konuşulamayan her şeyin içinde bir kadınla, bir adamın sessizliğe birlikte gömülme hikâyesiydi.

Ve o sessizliğin adıydı: Turnam.

Kaset 4 – İlk Karşılılaşma

> "İlk kez gördüğümde yağmur yağıyordu. Sıradan bir gündü aslında. Çayeli'nin iç tarafındaki halk kütüphanesinin camlarına vuran damlaların sesinden başka bir şey duymuyordum. Sessizlik benimleydi. Her zaman olduğu gibi. Orada, eskimiş masa örtüsünün ucunu düzeltmekle uğraşıyordum. Ne kitaplara bakıyordum o gün, ne de dışarıya. Sadece zaman geçsin istiyordum. Yaşamak değil, beklemek gibiydi benim hayatım. Ve sonra... içeri biri girdi."

> "Önce rüzgârı hissettim. Kapı açıldığında soğuk havayla birlikte yeni bir şeyin kokusu girdi içeriye. Ardından o... Yavaş adımlarla yürüdü. Üzerinde gri bir manto vardı, kolunda ince saplı bir çanta. Ayakkabılarından düşen su izleri, yerde kısa bir yoldan daha fazlasını bıraktı. O adımlar, bir gelişin değil, bir iz bırakışın işaretiydi."

> "Başı hafif öne eğitti. O sırada kütüphane memuru başka birine yardım ediyordu. Kadın, raftaki kitaplara yöneldi. Gözleri kararlı değildi. Aradığını biliyor gibiydi ama nasıl bulacağını bilmiyor gibiydi. O sırada başını kaldırdı, ve göz göze geldik. Sadece birkaç saniye. Ama o birkaç saniye, benim bütün

saatlerimi değiştirdi. İçimde bir şey o an yerinden oynadı. Sarsılmak değil... sanki yer çekimi değişti. Her şey daha ağırlaştı."

> "Bana dönüp bir şey sordu. Ne olduğunu hatırlamıyorum. Belki bir kitap, belki bir yer. Ama o sesi ilk kez duydum. İnceydi. Ucunda kırılmaya yakın bir yumuşaklıık vardı. O sesi duyunca ne cevap verdim, bilmiyorum. Belki sustum. Belki başımı eğdim. Belki de sadece gözlerimle cevap verdim. Çünkü o an, konuşursam dilim bambaşka bir şey söylem diye korktum."

> "Sonra gitti. Birkaç dakika kalmıştı sadece. Ama çıktığında, kütüphane daha sessizdi. Sanki onun varlığı bir uğultu bırakmıştı, ve o uğultu şimdi susmuştu."

> "O günden sonra... hep geldim o kütüphaneye. Belki bir gün yine gelir diye. O sırada onun adını bile bilmiyordum. Ama bir ad koymaya gerek de yoktu. Çünkü her geldiğimde ona bir kelime daha yaklaşyıordum içimde. Önce 'hanımfendi' dedim. Sonra 'kütüphanedeki kadın'. Daha sonra 'yağmurda gelen'. Ama en sonunda, çok daha sonra... bir kelime kendiliğinden çıktı içimden."

> "Turnam..."

> "O zamanlar bu ismi koyduğumu bilmiyordum. Ama her sesini duyduğumda, içimde bir kuş kanat çırpardı. Uçamazdım. Ama onun her bakışıyla göge yakın hissederdim."

> "İlk karşılaşma, aslında bir sarsıntıydı. Ve bazı sarsıntılar, insanı yerinden oynatmaz. Sadece olduğu yere kök salar. Ben o gün köklendim. Ama bir gün onun uçacağini biliyordum."

Bu kasetin sonunda torun, artık onun sadece bir kadın olmadığını anlar.

Ama yine de "Turna" ismi sesli değil — sadece dedenin içinden çıkar.

Kaset 5 – Yağmurlu Yürüyüş, Eksik Cümleler

> "Sonra bir gün... yine geldi. Bu kez yağmur yoktu ama hava serindi. Ben o sabah erken gitmiştim kütüphaneye. Rafların arasına eski kitapları diziyordum. Elleri kalınlaşmış, ciltleri kokusunu yitirmiş cümleleri. Ve sonra... kapı açıldı. Yine o yürüyüş. Aynı manto. Aynı adımlar. Ama bu kez, göz göre gelişimizde bir tanıma vardı. O da fark etti beni. Gözlerini kaçırmadı. Ama bir şey demedi."

> "Kütüphanenin köşesindeki pencerenin yanına geçti. Sandalyeye oturdu. Elinde ince bir defter vardı. İçinde bir şeyler yazılıydı ama okumuyordu. Parmağıyla sayfaların kenarını yavaşça çiziyordu. O parmak hareketi... sanki birinin yüzünü seviyor gibiydi. Bunu kimse görmedi. Ama ben gördüm."

> "Bir saat boyunca hiç konuşmadık. Ama sessizce aynı mekânda bulunmanın ağırlığı vardı üzerimizde. İnsan bazen birine bir şey demeden çok şey anlatabilir. O gün bunu öğrendim."

> "Çıkarken yanıldan geçti. Sırtında o aynı eski çanta vardı. Göz göze gelmedik. Ama yanıldan geçerken yavaşladı. Sanki bir şey söyleyecek gibiydi. Ama söylemedi. Kapının koluna uzanırken hafifçe başını çevirdi. Dudakları kıpırdadı mı, bilmiyorum. Belki de ben öyle görmek istedim."

> "O an elimdeki kitabı düşürdüm. Ses çıkışın diye eğildim. Ama zaten sessizlik vardı. O gitti. Yine gitti. Hep gitti."

> "Ertesi gün, ben onu beklemeye başladım. Artık geliş saatlerini ezberledim. Oturduğu sandalyeyi temizlemeye başladım. Defterine baktım mı? Hayır. Dokundum mu? Evet. Kapağını. Çünkü bazen bir insan değil, ona ait bir nesneyi sevmek daha kolaydır. Daha acısızdır."

> "Bir sabah geldiğinde yanında bir kitap vardı. Masaya bıraktı. Ben de o masadaydım. Bu ilk yakın teması. Kitabın adını hatırlıyorum, ama içinden bir kâğıt düşmüştü. Eğildim. Aldım. Verdikçe gözlerime baktı. Ama alırken gülmedi."

> "İşte o an ilk defa bir cümle kurdum. 'Bugün hava daha aydın' dedim. Cümlem kısa, anlamı belirsizdi. Ama o başını eğip şöyle dedi: 'Aydın' olan hava değil, insanın içi olmalı.'"

> "İşte o anda... bir şeyler kırıldı. Ama güzel şekilde. Hani cam değil de, kristal bardak düşer de... parçalanırken müzik gibi ses çıkar ya... öyleydi. Onun cümlesi bir şeyi yıktı ama o yıkım, içimde başka bir şeyin doğuşuydu."

> "O günden sonra konuşmaya başladık. Kısa cümlelerle. Kesik kelimelerle. Ama içinde duygusal ifadelerle. Sordum ona, neden hep yalnız geliyorsun diye. Gülümsedi. 'Çünkü ben en çok kalabalıkken yalnız kalıyorum.' dedi. O cümle bende kaldı. O gülümseme de. Ama en çok... ses tonu."

> "Adını sordum mu? Hayır. Söyledi mi? Sanmıyorum. Ama bir gün bana bir not uzattı. Üzerinde yalnızca bir kelime vardı. Küçük harflerle yazılmıştı, sonu biraz yukarı kalkmıştı. Sanki kelime bir yerlere gitmek ister gibiydi."

> "Turna' yazıyordu."

> "O an, kelimeyi yüksek sesle okumadım. Ama içimden bin kere söyledim. Çünkü bazen bir ismi sesle değil, suskulukla sahiplenirsin. O gün, o adı içimde sakladım. Ve artık ona 'hanımfendi' demedim. Yağmurda gelen kadın değildi artık o. O artık... Turna'ydı."

> "İlk kez o gün, hayatım bir isme sıydı."

Kaset 6 – Uzaklaşmanın İlk Günü

> "Bir sabah geldi. Ama eskisi gibi değildi. Elinde her zaman taşıdığı defteri yoktu. Gözlerinin altında uykusuzluk çizgileri vardı. Sandalyeye oturdu, ama cam kenarını değil — bu kez duvara yakın olan masayı seçti. Ben masaların arasında kitap düzenliyordum. Bir anlık fark edip, bir anlık huzursuzluk geçti içimden. Çünkü o yer değişikliği sadece sandalye değil, bir mesafe işaretiydi. O gün ilk kez kalabalığın arasında değil, benden uzak bir yerde oturdu. Ve ben bunu anlamayacak kadar aptal değildim."

> "Yarım saat kadar geçti. Kalktı. Yanına uğramadan, hiçbir cümle kurmadan kapıya yöneldi. Son adımda durdu. Kafasını çevirdi ama bir cümle bıraktı arkasından. Tam duyдум:

'Bazı kitaplar sadece bir kez okunur. İkinci kez açarsan, sana eskisi gibi bakmaz.'"

> "Bu cümleyle kütüphanenin kapısı kapandı. O gün içimden bir şey çekildi. Sanki göğüs kafesimdeki boşluk fark edildi. Bir sandalye çekildi, bir iz silindi... ama en çok da içimde duran umut hafifçe yerinden oynamıştı."

> "Ertesi gün gelmedi. Sonraki gün de. Yine de ben gittim. Aynı yere oturdum. Onun bıraktığı sandalyeye dokunmadım. Kafamın içinde onun sesini tekrar tekrar oynattım. Gözlerimin içine bakarken kullandığı sözcükleri, bana değil de sanki kendine söylediği cümleleri düşündüm. Çünkü bazı insanlar bir başkasıyla konuşurken aslında kendini duyurmaya çalışır. Ve ben, belki de en çok kendine söyledişi sözleri sevdim onda."

> "Bir hafta sonra geldiğinde, aynı eski yeleği giymişti. Ama saçlarını toplamıştı bu kez. Gözleri daha kararlıydı. Yanına oturmadı ama göz göze geldik. O an ne düşündüğünü bilmiyorum ama ben... kaybetmek dediğimiz şeyin, insan yanındayken de mümkün olduğunu öğrendim."

> "Sessizlik oldu. Kütüphanede değil, ikimizin arasında. Uzun bir suskunluk. Kalemla kağıda değmedi, sayfalar çevrilmedi. Herkes kendi kitabına gömülümüştü ama ben onun sustuğu yere gömülümüştüm. Ve sonra... ayağa kalktı. Çıkmadan önce, sadece bir cümle kurdu:

'İnsan bazen çok sevilince... nereye koyacağını bilemez kendini.'

> "Bu cümleyi yıllar sonra hâlâ düşünüyorum. Belki de biz sevildikçe küçülüyorduk. Kendimize yer bulamıyorduk. Belki de o yüzden, ben hep uzaktan sevdim. Yaklaşırsam eksileceğinden korktum."

> "Ve o günün sonunda, Turnam... sen çıkışip gittin. Ama bu kez yürüyüşünde tanıdık bir ritim yoktu. Hafif bir acele, hafif bir küskünlük, ama en çok da... bir vedavardı."

> "Ben o veda cümlesini duymadım. Ama ayakkabılarının sesi söyledi bana:
'Bir daha dönmeyeceğim.'

> "Eğer o gün seni tutup, 'kal' deseydim... belki kalırdın.

Ama ben sustum. Çünkü sevilmek kadar, sevdığını susturarak incitmek devardı."

Kaset 7 – Gönderilmeyen Mektup

> "Bu kaydı neden aldığımı bilmiyorum. Belki bir gün biri dinler, belki sadece bana kalır. Ama yazdığım mektubu okuyacağım şimdi. Çünkü bu kelimeleri sana gönderemedim Turnam. Cebimde taşıdım. Yıllarca. Her sabah cebimde olduğundan emin oldum ama bir kez bile zarfa koyup yollamaya cesaret edemedim. Belki de mektubu göndermemek, seni kaybetmekten daha az acıtıyordu."

Ses, daha önceki kayıtlardan farklıydı. Yavaş. Duraksamalı. Sanki kelimeler yazıldığı anda değil, yeniden yaşanırken okunuyordu.

Torun otel odasında teybin sesini kışmadan, gözlerini kapatarak dinledi. Bu ses, artık geçmişin değil; yaşanmamış bir geleceğin sesiydi. Ve sonra mektup başladı:

> "Turnam,

Sana bu mektubu yazarken dışında yağmur yağıyor. Eskisi gibi değil. Bu sefer toprak kokusu yok. Belki de bu sefer ben kokusuzum. Çünkü içimdeki her şey durdu.

Sen gittin. Bir cümleyle değil, bir yürüyüşle. Bir kapı kapanması gibi değil... daha çok pencerenin açık unutulması gibi. Şimdi içeri rüzgâr giriyor ama hangi yöne bakacağımı bilmiyorum.

Senden sonra bazı şeyleri daha net öğrendim. Mesela insanlar birbirini kırmadan da kaybedebilir. Sevgi, suskulukla da gömülebilir.

Biliyor musun Turnam, ben seni hiç ‘sahiplenmedim’. Çünkü sahip olduklarımı hep kaybettim. O yüzden sana hiç ‘benimsin’ diyemedim. Sadece içimden, ‘sensin’ dedim.

Birlikte geçirdiğimiz sessizlikleri sayıyorum şimdi. Konuşmalar değil... sustuklarımıza kalmış geride. Senin gözlerini kaçırdığın anları, pencereye bakarken dudaklarını ısırmayı, yürüken toprağa ses yapmasın diye ayak ucunla bastığını hatırlıyorum.

Seninle ilgili hiçbir büyük anım yok. Ama bin küçük anı birikti bende.

Ve o anların hiçbirini yaşamış gibi değil... ama unutulmuş gibi de değil.

Şimdi bunu sana gönderemeyeceğimi biliyorum. Çünkü seni bir zarfa koyamam. Seni bir adrese yollayamam.

Ama bu mektup bende kalırsa... belki senin bir parçan da bende kalır.

Ben seni o günden beri susarak taşıyorum Turnam.

Ve susmak bazen ‘seviyorum’ demekten çok daha gürültülü oluyor.”*

> “İşte mektup bu. Bir zarfa koymadım. Bir posta kutusuna da atmadım.

Sadece cebimde unuttum. Ama hiç unutmadım.”

> **“Bu sesi bırakıyorum şimdi. Belki bir gün biri bulur da,

bu kelimeleri okur da...

anlar:

bazı aşklar yazılmaz...

sadece saklanır.”*

Teyp bir klik sesiyle sustu.

Ve odada sadece rüzgâr kaldı.

Torun bir süre kımıldamadı. Elini göğsüne koydu.

Çünkü bazı kelimeler kulağa değil, doğrudan göğüs boşluğununa düşerdi.

Ve bu kelimeler... onlardan biriydi.

Kaset 8 – Yıllar Sonra Bir Gölge Gibi

> “Turnam... bu kaset belki de sana en çok sustuğum kayittır. Çünkü seni bir daha hiç görmeyeceğimi sanmamışım. Ama gördüm. Yıllar sonra. Gözlerimin alışıtığı her şeyi unutturacak kadar ansızın. Ve yine... hiçbir şey söyleyemedim.”

Ses bu kez daha boğuktu. Yaş almıştı, kelimelerin arasındaki nefesler daha uzun, daha ağırdı.

Sanki dede sadece yaşılmamış, içinde bir şey de kırılmıştı.

Sanki o anı anlatmak, geçmişi tekrar yaşamak değil; yeniden kaybetmektı.

> “Rize’nin terminalinde yağmursuz bir gündü. Her şey normaldi. Tezgâhlarda portakal, çay, simit. Gökyüzü açık, insanlar telaşlı. Elimde poşet vardı. Yeni aldığım çay kolileriyle yürüyordum. O an... gözüm kalabalığın arasında bir siluete takıldı.

Uzaktan biri bana tanındık geldi. Önce tam seçemedim. Kır saçlı bir kadın. Başında gri bir şal. Elinde deri bir çanta. Bastığı adımlarda bir tereddüt yoktu ama ritminden bir sükünet vardı.

Sonra dönüp yüzüne baktım. Gözleri...

Gözleri aynıydı."

"Sen oydu. O kadındın. Ama artık zaman seni başka bir şekle sokmuştu. Ve ben... zamansız kaldım. Göz göze geldik. Ama sen tanımadın.

Ya da tanıyor tanımamış gibi yaptın.

Belki ben de öyleydim. Belki sen bana değil, geçmişte bıraktığın bir şeye bakıyordun."

> "Sen oradan yürüyüp geçtin. Elin bir çocuğun elindeydi. Belki torunun, belki başkasının. Ama yürüdü. Ve ben... adını söylemedim. Çünkü bir ismi söylemek, bazen o kişiyi yok etmek gibi gelir. Ben seni sustuğum hâlinle sevmiştüm. O yüzden sustum yine."

> "Arkandan bakarken, omuzların biraz düşüktü. Sanki taşındığın yıllar seni biraz bükmüş ama boynunu eğmemişi. Ve ben seni en çok o an sevdim. Çünkü sen her şeye rağmen yürüyordun. Ve ben... hâlâ duruyordum."

> "Bir banka oturdum. Elimdeki poşetler yere düştü. Çayın içinden bir paket patladı, yapraklar yerlere yayıldı. Kimse bakmadı. Kimse sormadı. Ama sen... belki hissettin. Çünkü bir an duraksadın. Kafanı çevirmedin, ama adımların yavaşladı.

O an, sana 'Turnam!' diye seslenmek geçti içimden.

Ama bir ses çıkmadı.

Çünkü bu şehirde bazı kelimeler artık duyulmaz.

Ve sen o kelimelerin en sessiziydin."

> "Sonra gözden kayboldun. Kalabalığın içinde erdin. O gri şal, o yürüyüş... her şey pus oldu. O an yalnızca içimde kalan bir yankı kaldı:

'Turnam... yıllar geçse de seni aynı yerde bıraktım ben.

Ve sen, ben seni unutmadan yaşılmışsun."

> "Bu seni son görüşümdü. Belki de ilk kez böyle tam gördüm.

Çünkü insan bazen kaybettiğini, çok sonra görür."

Bu kayıt bittiğinde torun başını yavaşça cama yasladı.

Camda yansımıası vardı ama gözleri yoktu — buğú kaplamıştı.

Çünkü artık dedesi, bir zamanlar "var olmuş bir adam" değil;

bir kadını sevmekle, onu sessizce kaybetmek arasında donmuş bir zamandı.

Kaset 9 – Son Kayıt

> **"Bu, benim son sesim. Belki bu kaset bozulur. Belki çalınmaz. Belki dinlenmez. Ama yine de söylemek istiyorum. Çünkü bazı kelimeler sadece bir kere yankılanmalı.

Ve bazı sesler... yalnızca vedaya layıktır."*

Dedenin sesi bu kez bambaşka geliyordu.

Bir sonbahar yaprağı gibi titrek.

Her kelimenin ucunda bir düşüş, her duraksamada bir duruluk vardı.

Sanki artık ses değil, suskunluğun hatırlası konuşuyordu.

> "Turnam,

Seni hiç tanıyamadım belki.

Ama seni tanıtmaya çalışan halimle yıllarımı geçirdim.

Ve insan bazen birini tanıyamadan sever.

Belki de en çok öyle sever."

> "Hayat beni senden aldı mı bilmiyorum.

Yoksa ben mi o hayattan çekildim, artık emin değilim.

Ama bildiğim bir şey var:

Her sessizliğimde senardin.

Ve her kalabalıkta yoktun."

> "Bir insan kendini bir kelimeye gömebilir mi?

Ben gömdüm.

O kelime sendin.

Turnam...

Seni hiç çağrımadım. Ama hep içimden gittin."

> "Şimdi bu kayıtla birlikte seni bırakıyorum.

Sesimi de.

Bu teybi de.

Belki dinleyen biri olur.

Belki kimse olmaz.

Ama eğer bir gün biri bu sesi bulursa,

bilsin ki...

bu ses sevdi.

Sessizce.

Ve eksilerek.”

> “Beni affet.

Çünkü ben seni affedemedim.

Gittiğin için değil.

Gitmeden sustuğun için.”

> “Bu son cümlem.

Çünkü artık ben de gidiyorum.

Ama bu sefer arkamdan adımlarını duymayacağım.”

> “Bu sesin ömrü kadar yaşadım seni.

Ve şimdi sustum.

Hoşça kal Turnam.

Hoşça kal...”

Kaset burada bir çizirtıyla bitti.

Ve torun, odada uzun süre kırıdamadan oturdu.

Ne mendile uzandı.

Ne deftere bir şey yazdı.

Sadece başını eğdi.

Çünkü bazı şeyler yazılmaz.

Bazı aşklar kaydedilir.

Ama asla tamamlanmaz.

Defterin Kapağını Açılığında

Teyp sustuktan sonra odadaki hava değişmedi. Hâlâ aynı rüzgâr, aynı gri gökyüzü, aynı ılıç ışık...

Ama torunun içindeki zaman artık başka akıyordu.

Kaset kutusu yavaşça yatağın kenarına bırakıldı.

Eller, biraz titreyerek kutunun en altına uzandı.

Ve orada, eski bir şeyin kenarı dokundu parmak uçlarına: defter.

Kumaş kaplı, köşeleri aşınmış, sayfaları sararmış, sayfa aralarına zamanın tozu karışmış bir defterdi bu.

Kapakta hiçbir şey yazmıyordu.

Ama kapağın iç yüzünde — sağ üst köşeye eğikçe ilişirilmiş — dedenin kaleminden dökülmüş şu cümle duruyordu:

> “Bu defter senin. Ama yaşadıklarım hâlâ bende.”

Torun derin bir nefes aldı.

Sayfaları yavaşça çevirmeye başladı.

İlk sayfalar boştu.

Bazlarında bir cümle vardı, bazıları tamamen silinmişti.

Sanki dede bazen yazmış, bazen silmiş... ama hiç tamamlamamıştı.

Bir sayfada şu satırlar vardı:

> "Onu ilk gördüğümde ne kadar suskunduysa...

giderken de o kadar sessizdi."

Başka bir sayfada:

> **"Sevdiğin kişinin sesini unutmakla başlar unutmak.

Ama ben onun sususunu unutamıyorum."*

Ve sonra...

Defterin tam ortasında bir zarf çıktı.

İçi boştu.

Ama zarfa kurşun kalemlle tek bir kelime yazılmıştı:

> Turnam.

Torun o an neye daha çok şaşırdı, bilemedi.

Mektubun olmamasına mı?

Yoksa mektup zaten kasetlerin içinde saklıydı da, bu zarf sadece sembol müydü?

Elinde zarfı tutarken pencereye yürüdü.

Çayeli'nin sokaklarına baktı.

Aşağıda geçen insanlar, sabahın telaşı, uzakta bir martının çığlığı...

Ama o, sadece kasetlerdeki yağmuru duyuyordu.

Bir sandalyeye oturdu.

Defteri dizlerinin üstüne yerleştirdi.

Ve o an, fark etmeden, kendi kalemini aldı.

Ve deftere, dedesinin kelimelerinin altına ilk kez kendi cümlesini ekledi:

> *“Bazı sesler geçmişে değil, kalbe kaydedilir.

Bu sesi unutmamak için değil,

kendimi unutmasam da olur...”*

Defterin Son Sayfası – SHOT DOWN

Torun, defteri günler boyunca yavaş yavaş okudu.

Sayfalar arasında gezinirken, dedesinin kelimeleri artık bir geçmiş değil, bir iz gibiydi.

Her satır bir susuştu, her boşluk bir cümle kadar anlamlı.

Bir ömrün ne kadar sessiz yaşanabileceğini ilk kez bu kadar açık görüyordu.

Kelimeler azdı, ama sessizlik yoğundu.

Bir sabah, kaset kutusunu aldı.

Kutunun kenarını düzeltti.

İçine yeniden yerleştirdiği tüm kayıtları, sırayla, sevgiyle sardı.

Her birine dokundu.

Ve sonra, dedesinin bıraktığı gibi, aynı adımlarla Çayeli Emniyet Müdürlüğü'nün arkasındaki o köşe dükkâna doğru yürümeye başladı.

Radyocu oradaydı.

Hiç konuşmadılar.

Sadece göz göze geldiler.

Torun kutuyu tezgâhin üzerine bıraktı.

> "Bunlar kalsın. Belki bir gün bir başkası da dinler..."

Radyocu sadece başını eğdi.

Ne isim sordu, ne sebep.

Çünkü o da biliyordu: bazı seslerin adresi yoktur.

Yalnızca zamanı gelince yeniden duyulur.

Tam arkasını dönüp çıkışacakken, defteri kutunun yanına koydu.

Ama defteri bırakırken içinden ince, soluk bir kâğıt düştü.

Yere sessizce süzüldü.

Düşerken kimsenin dikkatini çekmedi.

Ama torun eğildi, aldı.

Ve kâğıdın üzerindeki yazıyı gördü:

> **"Ben seni sevdiğimî hiç söylemedim.

Ama sustuğum her an...

seninle kalmak için bekledim."*

Altında bir imza yoktu.

Ama el yazısı başkaydı.

Kavisli, daha yuvarlak, daha içli.

Bu yazı... dedesinin değildi.

Bu yazı... Turna'ya aitti.

Dede bu kâğıdı hiç okumamıştı.

Belki defterin bir köşesine sıkışmış, belki Turna sessizce ilişirmiştir.

Belki de bir gün cesaret edip onun cebine bırakacaktı, ama yapamadı.

Ama işte şimd... torununu bulmuştu.

Gözleri doldu.

Ama ağlamadı.

Çünkü bu kelimeler gözyaşından daha ağırdı.

Ve bazı aşkların cevabı, sadece geç gelen bir satırdır.

Defteri aldı.

Kâğıdı katladı.

İçine yerleştirdi.

Ve kutunun kapağını kapattı.

Kapıdan çıkışken, gökyüzü hafifçe açıldı.

Bir kuş geçti gökyüzünden.

Bir turna mıydı, bilmiyordu.

Ama yukarı baktığında sadece şunu fısıldadı:

> "Gecikmiş bir sevda da...

sevdaydı."

Ve yürümeye devam etti.

Hiç geriye bakmadan.

Sahil – Sessiz Bir Yürüyüşün İçi

O gün kasetleri radyocuya bıraktıktan sonra, otele dönmedi.

Zaten dönenlecek bir yer kalmamış gibiydi.

Sokaklar insan doluydu ama hiçbirini onun gibi yürümüyor, hiçbirini onun gibi susmuyordu.

Torun, Çayeli sahiline indi.

Ayakkabılarının altı ıslanmıştı, ama bu ıslaklık bile ona daha gerçek geliyordu.

Sahildeki taşlara oturmadı.

Yalnızca yürüdü.

Denize bakmadan.

Ama hep denizin yanında.

Dedesinin sesi artık kulaklarında değil, göğüs boşluğununda yankılanıyordu.

Her adımımda içinden geçirdiği bir cümle vardı, ama hepsi içte kaldı.

Şöyle düşündü:

> "Ben başka birinin sevdığını taşıyorum.

Ama asıl ağır olan şey bu değil...

Asıl ağır olan... onun hiç bilmemi bir cevabı hâlâ saklıyor olmam."

O an Turna'nın o notunu hatırladı.

"Ben seni sevdiğim hiç söylemedim..."

Evet.

O kelimeler, dede için çok geçti.

Ama torun için... belki çok erkendi.

Yüzünü denize döndü.

Ufuk çizgisi görünmüyordu.

Gözler boşluğa bakıyordu, ama asıl yoğunluk içindeydi.

> "Bir başkasının yarı kalmış sevdayla yaşayıp gittiğini bilmek...

ve o sevdaya ait son cümleyi bulanın sen olduğunu bilmek..."

Bu, sıradan bir miras değildi.

Bu bir hatırlanın ağırlığıydı.

Ve artık onu sadece duyduğu değil... taşıdığı bir şeye dönüştürmüştü.

Bir banka oturdu.

Eli cebine gitti.

Turna'nın kâğıdı hâlâ oradaydı.

Kıvrık, ince, sessiz.

Ama sanki kalbinin şekline bürünmüştü.

Kâğıdı çıkarıp açmadı.

Sadece orada olduğunu bilmek yetti.

Denize baktı.

Bir süre sonra içinden şu cümle geçti:

> "Dede, sen sustun.

Ama ben... susmanın ne demek olduğunu şimdi anladım.

Konuşmak değil, taşıyamamamış asıl mesele."

Ve o an, rüzgâr biraz hızlandı.

Denizin içinden gelen o bilindik iyot kokusu,

Turna'nın ismi gibi yayıldı havaya.

Ama torun sadece başını eğdi.

> Çünkü bazı cevaplar bulunmaz.

Sadece bir gün...

düşer.

Sahil – Dönüşten Önceki Son Sessizlik

Gecenin ne zaman sabaha döndüğünü fark etmedi.

Ayaklarının altındaki taşlar soğumuştu.

Üzerinde bir ağırlık vardı ama bu, uykusuzluktan değildi.

Bu... kelimelerin içine çöken bir yalnızlığı.

Ve bu yalnızlık, öyle bildik bir şey değildi.

Ne kaybetmekte, ne de hatırlamak.

Bu yalnızlık... bir başkasının yarı kalan cümlesini devralmanın yüküydü.

Sabaha karşı deniz çekilmişti.

Kıyıya yakın yosunlar ortaya çıkmıştı.

Rüzgâr azalmıştı ama içindeki uğultu sürüyordu.

Berkay bankta oturuyordu.

Elinde Turna'nın notu vardı hâlâ.

Açmadı, okumadı.

Artık içindedeydi çünkü.

O cümle ezberlenmezdi — yaşıanırdı.

Uzun süre öyle kaldı.

İnsanlar uyanmaya başlamıştı.

Simitçilerin sesi, çaycıların tıkrtısı...

Ama onun için dünya hâlâ susturulmuş gibiydi.

Çünkü bazı hikâyeler sabahı kabul etmezdi.

Sonra usulca ayağa kalktı.

Yürümeye başladı.

Adımlarında bir karar yoktu;

ama içten içe, bir şeyin başladığını biliyordu.

İlk kez fark etti:

Dedesinin hikâyesi bitmişti.

Ama onda başlayan başka bir sessizlik vardı.

Bir şey yazılmalıydı.

Ama kime?

Ne zaman?

Nerede?

İşte o anda içinden geçen ilk cümle şuydu:

> “Eğer ben yazmazsam... bu sesler bende çürür.”

Kütüphane – İlk Yazı

O gün öğleden sonra, kimseye haber vermeden,

Çayeli'nin arka sokaklarındaki eski bir kütüphaneye gitti.

Kapıdan girerken adımlarını yavaşlattı.

Dedesinin çıraklık yaptığı yer burasıydı.

Zaman değişmişti.

Kitaplar başka sıralanmıştı.

Ama pencerenin kenarındaki o masa hâlâ oradaydı.

Masaya oturdu.

Kalemini çıkardı.

Ve ilk defa defteri açtı.

Yazmaya başlamadan önce gözlerini kapattı.

Dedesinin sesi gelmedi artık.

Turna'nın adını fısıldamadı.

Ama kalbinde hâlâ onların yankısı vardı.

Ve sonra, defterin ilk satırına şunu yazdı:

> *“Sana yazdığını biliyorsun.

Kim olduğunu bile bilmediğim ama

her zaman burada olduğunu düşündüğüm birine...”*

Yazmaya devam etti.

Cümleler düzensizdi.

Bazen sayfa kenarına taşıtı.

Bazen satırlar yarılmıştı.

Ama her satır, bir iç sessizliği yankılayan bir çığlık gibiydi.

> *“Keşke seni beklediğimi sana söyleyebilsem...

ama bazen söylemek değil, yazmak daha az korkutur.”*

İşte o andan itibaren, her gün o masaya oturmaya başladı.

Yazdı.

Saatlerce.

Ve kimin için yazdığını hiç bilmedi.

Kütüphane – Sessizlikten Doğan Bir İzleyici

Berkay günlerce o masada yazdı.

Her sabah aynı saatte gelir, kalemini çıkarır, defteri açar ve gözlerini kaldırmadan sayfaları doldururdu.

Ne kütüphaneye girenleri fark ederdi,

ne de çıkışken çantasını unutanları.

Kütüphanede zaman susmuştu onun için.

Kalem aktıkça dünya yavaşlıyor,

her cümleyle biraz daha derine iniyordu.

Ve sonra...

bir gün,

bir kız geldi.

Sessizce girdi.

Kimse onu fark etmedi.

Ama o... masaların arasında dolanırken,

gözleri yalnızca bir yerde durdu: Berkay'ın oturduğu pencere kenarındaki masada.

Yaklaşmadı.

İlk gün sadece uzaktan izledi.

Kalemin hareketine, defterin duruşuna, Berkay'ın başını eğisine baktı.

İkinci gün, aynı saat.

Yine geldi.

Aynı masaya değil; çaprazına.

Yine konuşmadı.

Ama bu kez biraz daha uzun baktı.

Bir parmak hareketiyle saçını düzelttiğinde gözleri deftere takıldı.

Orada bir şey vardı.

Yazılanlar... birini bekliyordu gibi.

Üçüncü gün.

Yine geldi.

Ama bu kez, Berkay kalktığında ve çantasına kalemini yerleştirirken,
defteri masada unutmuştu.

Kız gözlerini kaldırdı.

Bir süre kırıdamadı.

Sonra usulca ayağa kalktı.

Adımları sessizdi ama kalbi gürültülüydü.

Defteri açtı.

Ve ilk satırla göz göze geldi:

> *“Sana yazdığını biliyorsun.

Kim olduğunu bile bilmediğim ama
her zaman burada olduğunu düşündüğüm birine...”*

Sayfalar arasında ilerledikçe göz bebekleri büydü.

Çünkü bu satırlar...

adını hiç geçirmeden onu anlatıyordu.

Her günü geliş saatinden,
kaleminin ucunu ısırmasından,
saçlarını toplamamasına kadar
her şey... bu defterdeydi.

Sonunda bir kâğıt çıkardı çantasından.

Ufak, temiz, düz.

Hiç tereddüt etmeden yazdı.

 Kâğıt Not – Neva'dan İlk Cümle

> *“Ben seni burada her gün yazarken gördüm.

Ama hiç kimseye yazmamışsun gibi sessizdin.

Şimdi biliyorum:

Her kelimen...

beni çağrıriyormuş.”*

Kız, defteri yavaşça kapattı.

Kâğıdı arasına sıkıştırdı.

Masaya geri bıraktı.

Ve gitti.

Berkay'ın ardından değil —

Kendine ait bir sessizlikle çıktı kapıdan.

Ertesi Gün – Masaya Dönüş

Berkay geldi.

Her zamanki gibi.

Ama defteri eline aldığında bir şey farklıydı.

Sayfalar arasında katlanmış bir not.

Ve içinde...

adını bilmediği, ama kelimeleriyle aradığı o kızın sesi.

> “Ben geldim...”

Kütüphane – Sessizlikte Yan Yana

O günden sonra, hiçbir şey resmen değişmedi.

Ama artık her şey farklıydı.

Neva yine geliyordu.

Ama bu kez aynı masaya, Berkay'ın karşısına oturuyordu.

Aralarında hâlâ bir selamlaşma yoktu.

Sadece defter açtı.

Kalem masadaydı.

Ve sessizlik, artık yalnız değildi.

İlk birkaç gün hiçbir şey konuşulmadı.

Ama bazı sabahlar defteri açtığında Berkay, kendi yazmadığı bir cümle buluyordu.

Bir sabah şöyle yazıyordu sol alt köşede:

> *“Bugün pencereye biraz daha yakınsın.

İçeri giren ışık yüzünü aydınlatıyor,

ama gözlerin hâlâ gölgdede.”*

Berkay bir şey yazmadı o gün.

Sadece bir sayfa boş bıraktı.

Ertesi gün, o sayfa doluydu:

> *“Gölgede olmak kötü değil.

İşik her zaman yormaz mı zaten?”*

Ve böyle böyle, defter artık bir diyalog hâline gelmişti.

Neva soruyor,

Berkay cevaplıyordu.

Ama ne “sen”, ne “ben” vardı.

Sadece iki bilinmeyenin ortak dili: cümleler.

Bir gün Berkay şöyle yazdı:

> *“Eğer kelimelerle tanışıyoruz,

birbirimizi görmeden de anlaşabiliriz belki.”*

Ertesi gün deftere çizilmiş bir küçük eskiz vardı:

İki sandalye, karşılıklı.

Ortada bir defter.

Ve üzerine bırakılmış bir kalem.

Neva hiçbir şey yazmamıştı.

Sadece bu çizim.

O gün Berkay ilk defa kafasını kaldırdı.

Neva, karşısında duruyordu.

Gözleriyle sordu:

> “Okudun mu?”

Berkay başını salladı.

Ve ilk defa... dudaklarını kıpırdattı:

> “Sana yazdığını en son fark ettim.

Ama senin zaten orada olduğunu en başından beri biliyordum.”

Neva gülümsedi.

Sert değil.

Biten bir şeyin ardından gelen rahatlama gibi.

Kütüphane Dışına Taşan Hikâye

Artık bazen çıkışta birlikte yürümeye başladılar.

Ama konuşmadan.

Rize'nin sokaklarında, sabah serinliğinde,

iki insanın sessizliği birbirine denk düşüyordu.

Bir gün durdular.

Deniz kıyısında, dedesinin kasetleri bıraktığı yere yakın bir köşede.

Berkay dedi ki:

> "Dün dedemi duydum.

Ama bu kez kasette değildi.

Kendi içimde, bana şunu fısıldadı:

Eğer seni beklemeseydim... seni bulamazdım."

Neva cevap vermedi.

Sadece elini cebine attı, küçük bir kâğıt çıkardı.

Defterden değil.

Başlığı şuydu:

> "Yarım kalan cümleleri sen tamamladın."

Kütüphane – Son Gün, Son Sayfa

O sabah Rize'de ince bir yağmur vardı.

Kütüphaneye girerken ayakkabılar biraz ıslanmıştı.

Ama kimse şikayet etmedi.

Çünkü içerisinde,

pencere kenarında,

yne o masa hazırldı.

Berkay ve Neva, karşılıklı oturdular.

Sözleşmiş gibi.

Masaya defteri koydular.

Kalemi aralarında bıraktılar.

Ve bu defa, yazmaya başlamadan önce bir süre sustular.

Ama bu, bekleyiş değil...

vedaya hazırlık sessizliğiyydi.

Berkay ilk cümleyi yazdı:

> "Artık bu defterdeki her satır seninle tamamlandı."

Kalemi Neva'ya uzattı.

O da defterin altına şöyle yazdı:

> "Ben seni hiç tanımadım.

Ama tanıdıkça, kendimi buldum."

Birlikte birkaç sayfa daha yazdılar.

Bazen Neva başladı,

Bazen Berkay bitirdi.

Ama her cümle tek bir ruhun devamı gibiydi.

Ve sonra...

son sayfaya geldiklerinde,

birbirlerine baktılar.

Berkay defteri yavaşça kapattı.

Neva'nın gözleri doldu ama gülümsemesini bozmadı.

Sonra Berkay çantasından bir etiket çıkardı.

Defterin üzerine yapıştırdı:

> "Turna Defteri — Başlangıç: Bir Sessizlik, Bitiş: Birlikte"

Neva başlığının altına tarih attı.

Bugünün tarihi.

Ama yanında şu cümle de vardı:

> "Bugün yalnız bir hikâye bitmedi,

birlikte anlatılmaya devam edecek sessizlik başladı."

 Son Sahne – Kütüphane Dışında

Yağmur durmuştu.

Sokaklar hâlâ ıslaktı.

Ama içlerinde bir şey kurumuştu:

özlem.

Artık özlem yoktu.

Yerini paylaşılmış bir geçmiş,

ve yazılacak bir gelecek almıştı.

Berkay ve Neva yürüken konuşmadılar.

Çünkü artık kelimeler değil,

birlikte taşınan bir defter anlatıyordu her şeyi.

Ve defterin arkasına — son sayfanın arkasına —

ufak, buruşturulmuş bir not sıkıştırılmıştı.

Kimseye gösterilmemişti.

Şöyle yazıyordu:

> *“Eğer bir gün yine yalnız yazarsam...

seni değil, seni bekleyen hâlimi özlerim.”*

Maçavalı'ye Giden Sessizlik – Dede Ocağı'na Yürüyüş

O gün, kütüphaneden çıktıktan sonra hiçbir yere uğramadı.

Defteri Neva'da bırakmıştı.

Ama sanki o defteri hiç yazmamış gibiydi —

ya da o defterin asıl sayfaları henüz yazılmamış gibiydi.

Berkay, otobüse binmedi.

Taksi çağrırmadı.

Eline geçen ilk dolmuşa atlayıp Maçavali tabelasını görene kadar sustu.

Yan koltukta yaşı bir kadın oturuyordu; elinde örme bir çanta.

Kadının sesi, dolmuşun sileceklerinden daha düzenli çalışıyordu:

> "Her şey değişir yavrum... ama hatırlayan biri varsa, hiçbir şey kaybolmaz."

Bu cümle, yol boyunca aklında döndü durdu.

Çünkü Berkay artık sadece hatırlamakla kalmayacaktı.

Artık o izlerin peşinden yürüyecekti.

Köye Varan Sessizlik

Köye ulaştığında hava ağırdı.

Sanki yağmur burada daha uzun zamandır yağıyordu.

Ama Berkay'ın yüzü kupkuryuydu.

Çünkü onun içi çoktan ıslanmıştı.

Evin önüne geldiğinde bir şey fark etti:

Kapının üzerinde paslı bir anahtar vardı.

Oysa dedesi hiçbir zaman kapıyı dışarıdan kilitlemezdi.

Anahtarı aldı, kapıyı açtı.

Her şey bıraktığı gibiydi — ama her şey biraz daha suskun gibiydi.

Ve o suskuluk, sadece zamanla değil, birinin varlığıyla da oluşmuştu.

Çünkü sandığın kapağı açıktı.

İçinde bir not duruyordu:

> "27 Temmuz. Saat 18:17.

Elektrikçinin arkası.

Yalnız gel.

— M."

O gece evde kalmadı.

Yatmadı.

Sadece pencere önüne oturdu, ışığı açmadan.

Sabaha kadar dışarıyı seyretti.

Birileri hâlâ buradaymış gibi...

sanki Murphy hiçbir zaman tam olarak gitmemiş gibi.

Rüzgar, kapının altından içeri girerken şu fısıltıyı taşıdı:

> "Hazır ol... çünkü bu kez sana seni göstereceğim."

Sabah erkendi.

Berkay üstüne sadece ceketini aldı.

Telefon, cüzdan, hiçbir şey almadı.

Çünkü bazı yollar, dış dünyaya ait hiçbir şey taşımayı kabul etmez.

Evin arka tarafından yürümeye başladı.

Orası, dedesinin çocukken “Dede Ocağı” dediği yerdi.

Onun babasının toprağı...

Sessizliğin ilk kıvılcım aldığı, seslerin kaynağına döndüğü yer.

Toprak nemliydi, ama ormandan gelen koku keskin ve hatırlatıcıydı.

Her adım, bir hatırlaya basıyor gibiydi.

Sanki bastığı yerlerde bir zamanlar dedesi durmuştu, daha da öncesinde onun babası.

Ağaçların seyreldiği yerde bir açıklık belirdi.

Güneş, bulutların arkasından çıkmaya çalışıyordu.

Ve o ışık, sadece toprağı değil — geçmiş de görünür kılıyordu.

 Çayırlık ve Gölgenin Başlangıcı

Tam oradaydı.

Açıklığın ortasında...

gölgenin ve ışığın tam sınırlarda bir figür.

Murphy.

Ne tam görünüyordu, ne de tamamen saklıydı.

Ama varlığı, kelimelere ihtiyaç duymayan bir ses gibiydi.

Berkay yaklaşmaya başladığında,

bu yürüyüş sadece bir adım değildi —

bir yüzleşmeydi.

Ve o yüzleşme artık yalnızca geçmişle değil...

kendisiyiledi.

Ağaçların arasından süzülen ışık, çayırlığının tam ortasına bir daire çizmişti.

Sanki gökyüzü bile bu buluşmaya bir sahne hazırlamıştı.

Ve o dairenin ucunda —

yıllardır adı sadece defterlerde geçen,

ama hiç tam olarak görünmeyen biri vardı.

Murphy.

Sırtı Berkay'a dönüktü.

Ama bir yabancı gibi durmuyordu.

Sanki bir kitap kapağını çok uzun süre bakmadan okumuş,

ve sonunda o kapağı aralayan biriydi.

Hiç konuşmadan, dönmeden, oracıkta durmuştu.

Berkay yaklaşmaya başladı.

Ama ayak seslerini bastıran başka bir sessizlik vardı.

Doğa bile susmuştu.

Sadece yaprakların arasından bir iki kuş sesi duyuluyordu — ve o da sanki olanları izleyen birer tanıktı.

Birkaç metre kala Murphy döndü.

Yavaş.

Acele etmeden.

Gözlerinin altı yorgunu, ama bakışı berraktı.

Tıpkı yillardır susmuş biri gibi...

ama suskunluğu unutmayanlardan.

Hiç “Merhaba” demedi.

Elini uzatmadı.

Sadece baktı.

Ve ilk cümlesi geldi:

> “Sandığı açtığını biliyordum.”

Berkay bir adım daha attı.

Gözleri boşlukla doluydu.

Görüyordu... ama anlamaya çalışmıyordu.

Çünkü bazı insanlar karşısında insan anlamaya değil, hatırlamaya başlar.

> “Sen... hiç yoktun, değil mi?”

diye sordu sessizce.

Murphy, başını eğdi.

Sanki bu soru, yıllardır cevabını sakladığı bir sırra dokunmuştu.

Sonra gözlerini kaldırdı:

> "Ben bazen vardım,

bazen sadece bir cümlede geçtim.

Ama en çok... sessiz kaldığında senin içindeydim."

O sırada rüzgar arttı.

Yapraklar hisıldadı,

ama Murphy ve Berkay hareket etmedi.

Çünkü kelimelerin akışı başlamıştı.

> "Dedem seni gerçekten tanıdı mı?"

diye sordu Berkay.

Murphy bir adım attı.

Ayağının altındaki çimen, ezildiği hâlde ses çıkarmadı.

> "O beni tanımadı..."

ama aramızda bir bağ vardı.

Bazen bir ses kaydında,

bazen bir gözyasında...

bazen de turna kanadına yazılmış bir isimde."

Berkay irkildi.

Turna...

Sanki bu isim artık sadece bir kadını değil,
bir kaderi işaret ediyordu.

> "Peki şimdi?"
diye fısıldadı.
"Bana ne göstereceksin?"

Murphy uzun uzun baktı.
Gözleri yorgun dejildi artık.
Ormanın içinde parlayan bir ayna gibiydi.

> "Şimdi seni...
ama senden önce onları.
Yarım kalanları.
Sustuğun her yeri...
konuşmadan göstereceğim."
Birlikte yürümeye başladılar.
İkisi de konuşmadan...
ama adımları birbirine uyum sağlamıştı.

Dede Ocağı'ndan ayrılıyorlardı.

Ama o toprakta,

ilk kez bir geçmiş sessizliğe gömülmemişti.

Aksine, içinden bir cümle çıkmıştı:

> "Kimi insanlar kaybolmaz...

sadece görülmeyi erteler."

Dede Ocağı – Zamanın Unuttuğu Konak

Ağaçların arasından ilerledikçe, rüzgâr daha keskin, toprak daha tanındık hale geliyordu.

Yürüdükleri patika sanki zamanın dışına açılan bir çizgiydi.

Murphy önde gidiyor, Berkay sessizce onu takip ediyordu.

Ama artık sadece birini takip etmiyordu —

bir soyun, bir kaderin izinden yürüyordu.

Derken bir açıklıkta durdular.

Ve oradaydı.

Dede Ocağı.

Zamanın içinden fısıldayan, hâlâ ayakta kalabilmiş taş duvarlı bir konak...

Geniş saçakları, ceviz kapısı, çatısı yosunla kaplı.

Her tarafı gri ve yeşilin tonlarına bürünmüştü,

ama hâlâ onurlu bir duruşla ayaktaydı.

Murphy, eliyle dur işaretini yaptı.

Berkay bir an anlam veremedi.

Ama sonra fark etti:

Kapının üzerindeki çivili ahşap tabelada eski bir yazı vardı.

> "BU OCAK, HATIRLANAN SON KELİMEYİ BEKLER."

Berkay ürperdi.

Çünkü dedesi böyle şeyler söylemezdi.

Ama hep susarken, bu tür suskun yazılarla konuşurdu.

Murphy konuşmadan yürüdü.

Kapıya yaklaştı.

Bir anahtar çıkarmadı.

Kapıya dokunmadı bile.

Sadece önünde durdu.

Ve kapı, kendi kendine açıldı.

Sanki Murphy oraya ait biri değilmiş de,
orada her zaman beklenen biriymiş gibi.

İçeri girdiklerinde eski tahta kokusu çarptı yüzlerine.

Ama bu koku kûf değil, bir zamanın içini dolduran yaşamın kokusuydu.

Koridor uzun ve dar, duvarlar çatlaklarla doluydu.

Ama o çatlaklar bile düzenliydi —

sanki yaşanmışlığın haritası gibiydi.

Merdivenlerden yukarı çıkarken Berkay'ın gözü bir pencereye takıldı.

Pencerenin altında bir masa vardı.

Ve masanın üzerinde, tozların arasından bir fincan izi.

Biri yakın zamanda burada durmuştu.

Murphy eğildi.

Kırık bir mermerin altından küçük bir tahta kutu çıkardı.

İçinden sadece birkaç kâğıt çıktı.

Ama Berkay kâğıtlara değil, Murphy'nin yüzündeki ifadeye odaklandı.

Murphy gözlerini kapadı, derin bir nefes aldı.

> "Burası onundu," dedi.

"Senin büyük deden.

Bu evin duvarlarına, kendi ömrünü yontmuştu.

Ama hastalık geldiğinde...

bu ocak, bir beden değil — bir toprak satıldı."

Berkay başını öne eğdi.

O an tüm köyun, hatta kendi çocukluğunun anlamı değişmişti.

Bu konak, sadece bir yapı değilmiş...

bir kaybın, bir sessiz fedakârlığın iziydi.

Murphy, kutudan çıkan sarı bir kâğıdı Berkay'a uzattı.

Kâğıtta el yazısıyla kısa bir not vardı:

> "Oğlum, gün olur da torunum bu eşigi geçerse...

bil ki ben, bu toprakları bırakmadım.

Sadece onun yaşamamasını istedim."

Berkay'ın elleri titredi.

O notu tuttuğunda, yillardır dedesinin gözlerinde gördüğü suskunluk şimdi çözülmüştü.

Ve o sessizlik, artık sadece geçmişe ait değildi.

> "Peki ya sen?" dedi Berkay, Murphy'ye bakarak.

"Sen bu evde neyi arıyorsun?"

Murphy hafifçe gülümşedi.

Ama bu gülümseme, bir bilmece gibiydi.

Ne tam sevinçti, ne de üzün.

> "Ben burada seni bekledim.

Ama aslında...

senin kendini bulmanı bekledim."

Berkay, konaktaki son odaya girdiğinde, içerisinde yillardır kimsenin dokunmadığına dair bir his kapladı içini.

Odada ne tablo vardı, ne mobilya düzenliydi.

Ama bir şey orada hâlâ merkezdeydi:

Eski, genişçe bir sandık.

Tozları kaldırmadan kapağını araladı.

İçeride yıpranmış kumaşlara sarılı kalın bir cisim duruyordu.

Berkay dikkatlice çıkardı onu.

Elleriyle çevirdi.

Ve sonra anladı:

Bir kitabı bu.

Ama herhangi bir kitap değil.

Yaklaşık 700 ila 990 sayfa arasında,

sırtı çatlamış, kapağı solmuş,

zamanın rüzgârıyla bile devrilmeyen türden.

Ne adı vardı kapağında,

ne yazarı.

Sadece silik bir Osmanlıca mühür.

Belki bir aile damgası.

Belki de kaybolmuş bir arşivin son izi.

Berkay yutkundu.

İçini bir heyecan sardı ama aynı anda bir çekinme de...

Kitabı açmaya çalıştı.

Sayfalar Osmanlıca'yla doluydu.

Satır satır değil,

dalga dalga ilerleyen metinler.

Bazıları çizimlerle süslenmişti.

Bazıları ise sanki biri acelesizce, ama acı içinde yazmış gibiydi.

Ama Berkay...

tek kelime bile anlayamıyordu.

Bu kitap, onun diliyle değil,

onun geçmişiyle konuşuyordu.

Ve tam kapağı geri kapatırken,

içinden katlanmış küçük bir kâğıt yere süzüldü.

Tozdan arınmış.

Taze ama geçmişe ait gibi duran bir kâğıt

Kâğıtta tanıdık ama açıklanamayan bir el yazısı vardı.

Murphy'nin yazısı.

Yavaşça okudu Berkay:

> "Bu kitabı içini anlayamayacaksın.

Çünkü bazı şeyler, sadece gölgesiyle konuşur."

> "Eğer bu sayfaları gerçekten okumak istersen,

önce kendi adını unutmadan hatırlamalısın.”

> “Beni görmek istiyorsan —

Dede Ocağı'nın doğuya bakan yamacına gel.

Sabah sisiyle birlikte.”

> — M

Berkay kâğıdı elinde tuttu.

Uzun süre hiçbir şey yapmadı.

Sonra notu cebine koydu,

ama kitabı geri sandığa yerleştirdi.

Üstünü örttü,

hiç bulmamış gibi.

Ama unutmamacasına.

O gece Berkay uyumadı.

Ne yatağa uzandı,

ne ışık yaktı.

Sadece pencere önünde oturdu.

Gözü doğuya dönüktü.

Murphy'yi görmek için değil,

kendini sessizlikte bulmak için.

Sabah Sisi – Doğu Yamacında

O sabah güneş, normalden biraz daha geç uyandı.

Doğudan yükselen ışık, dağların arasına sıkışmış gibiydi.

Ve sis...

sessizce, bilerek çökmüşçesine, Dede Ocağı'nın yamacını örtüyordu.

Berkay uyanık değildi.

Zaten hiç uyumamıştı.

Kapıdan çıkışken herhangi bir hazırlık yapmadı.

Yanına yalnızca Murphy'nin notunu aldı.

Ne çanta, ne telefon, ne bir ses...

Yamacın patikasına vardığında,

adımları çimenleri ezmiyor gibiydi.

Çünkü orada —

zaman da toprağa gömülümiş gibiydi.

İlerledikçe ağaçlar sıklaştı.

Aralarından szülen sabah ışığı,
sanki gökyüzünden değil de,
kitabın kapağından dökülüyordu.

Ve sonra...
orada bir siluet belirdi.

Sırtı dönüktü.
Duruşu tanıdıktı.
Omzunda hafifçe bir kamburluk,
elleri arkada kenetlenmiş.
Yalnızlıkla değil, düşunceyle bezeli bir duruştu bu.

Murphy.
Berkay durdu.
Yaklaşmadı.
Çünkü bir ses geldi.
Murphy, arkasını dönmeden konuştu:

> "Sandığı açdın, ama kitabı değil."

Sesi yorgun değildi.
Ama yıllar boyunca hiçbir cümleyi aceleyle söylememiş biri gibiydi.
Aynı Jared Harris'in sesi gibi —
her kelime bir hükmü.

Berkay cevap vermedi.

Murphy devam etti:

> "Çoğu insan cevabı soruda arar.

Ama bazıları... cevabın sessizliğinde kaybolur."

Berkay başını öne eğdi.

Sonra sadece bir kelimeyle konuştu:

> "Neden?"

Murphy bu kez döndü.

Yüzü net değişti —

sisi kesen bir şekil gibiydi sadece.

Ama gözleri belliydi:

yorgun, kırılmamış, ama artık dönmemeyen bir gökyüzü gibi.

> "Çünkü ben, unutulmak için yaşadım.

Sen ise, hatırlamak için yazdın."

💡 Sessizlikte Anlatılanlar

Bir süre daha konuştular.

Az.

Ama her cümle, bir kitabın ağırlığına bedeldi.

Murphy, ne Turna'dan söz etti,

ne geçmişten.

Sadece yolculuktan,

yalnızlığın matematiğinden,

ve hatırlamanın bedelinden.

Sonunda Murphy cebinden bir saat çıkardı.

Küçük, eski bir cep saatı.

> “Bu çalışmaz artık,” dedi.

“Ama çalışmadığı için zamanı daha iyi gösterir.”

Ve Berkay'a uzattı.

Sisin içinden güneş süzüldü.

Ve Murphy'nin silueti,

aynı sis gibi,

yavaşça çözülmeye başladı.

Geriye bir ses kaldı.

Berkay'ın kulağında yankılanan son cümle:

> "Unutma, bazı insanlar hayatımıza dokunmaz...
sadece gözlerimizin içine bakıp kim olduğumuzu hatırlatırlar."

Maçavali'den ayrılanı birkaç gün olmuştu.

Berkay neva'yla görüşmüyordu o günlerde.

Bir şey içine sinmemiştir.

Yamacın orada, sisin içinde geçen o an...

Murphy'nin sesi, sözleri, bakışı...

her şey çok netti.

Ama bir eksiklik vardı.

Ve işte, bir gece —

eski defteri karıştırırken

kenara sıkışmış o ilk notu tekrar eline aldı:

> "27 Temmuz. Saat 18:17.

Elektrikçinin arkası.

Yalnız gel.

— M."

Bir şey takıldı kafasına.

O notu bırakan kişiyle...

daha sonra o sisli yamacın tepesinde konuşduğu Murphy aynı kişi miydi?

Kafasında yeniden oynattı o ilk sahneyi.

Paslı anahtar, açık sandık,

ve... o figür.

İlk karşılaştığı kişi

fazla sabit duruyordu.

Bir anlamda fazla düzgün.

Şapkası vardı ama gölgesi yüzünü tamamen kapatıyordu.

Eliyle hafifçe yere bastığı anı hatırladı.

O an...

el parmaklarındaki o zariflik.

O incelik.

Bir kadın eli gibiymi bu.

Ama sesi erkekse gelmişti.

Yine de...

sanki bir ton fazlaca yumuşaktı.

Bel hattı da düz değildi.

İnceydi.

Gövdesi uzun, omuzları hafifçe düşük.

Ve şimdi,

Berkay'ın zihninde bir kıvılcım çaktı:

"O ilk gördüğüm kişi... Murphy değildi."

İkinci karşılaşma çok farklıydı.

Murphy, doğu yamacında durduğunda,

arkası dönük bile olsa,

varlığı belliydi.

Omuzları diktı.

Duruşunda bir gölge değil, bir kararlılık vardı.

Ellerini arkasında birleştirmişti —

ama bu, gizlenmek için değil,

kendinden eminlik içindi.

Döndüğünde gözleri sabitti.

Sesi, ağırlıklı ama toktu.

Ve sustuğunda bile konuşuyordu.

İşte o, Murphy'di.

Kitaplardaki Sherlock gibiydi —

ama yılların suskulduğundan geçmiş bir Sherlock.

Zekice değil,

derinlemesine konuşuyordu.

Cümleleri kırmak değil, iyileştirmek içindi.

Berkay, o gece pencereyi açmadı.

Perdeyi de aralamadı.

Ama içerisinde, odanın en karanlık köşesinde
geçmişin silueti kendi kendine belirdi.

Bir figür düşünüyordu.

İlk kez Dede Ocağı'nda gördüğü o kişiyi.

Murphy sandığı.

Ama sonradan...

ses tonu, bakışı, duruşıyla ondan tamamen farklı olduğunu fark ettiği kişiyi.

Sırtı dönüktü önce.

Şapka takıyordu.

Ama yüzünü hiç net görememişti.

Berkay, bu ayrıntıya şimdi sinir oluyordu.

Neden baktamamıştı daha dikkatli?

O an... neden sorgulamamıştı?

Ve sonra, eller.

O eller...

bir kadınının elleriydi belki.

Uzun parmaklar, zarif kıvrımlar,

ama tok bir sesle konuşuyordu.

Aynı anda hem yumuşak, hem de kesin çizgiler taşıyordu sesi.

Cinsiyetsiz bir yankıydı bu neredeyse.

Beli de düzdü, fazla düzgündü.

Omuzlar alçak, hareketleri ölçülüyordu.

Ama Murphy gibi değildi.

Murphy sonradan karşısına çıktığında
tüm varlığı tek cümleyle kendini anlatmıştı:
Bir gölge değilim.

Ama o ilk kişi...

belki bir gölgeydi.
Belki Murphy'nin geçmişinden bir yansımıma.

Belki de Turna'nın son sözüydü, bedene bürünmüş bir fısıltı.

Ya da...

bir başkasının anısıydı sadece.
Kaynağı bilinmeyen ama iz bırakın bir siluet.

 Berkay, defteri açtı.

Köşedeki sayfaya titrek ama net bir el yazısıyla yazdı:

> "O gün gördüğüm kişi...

belki Murphy değildi.

Ama bir insandan fazlasıydı.

Gözlerini değil, gölgemi gördü sanki."

Durdu.

Sonra ekledi, başka bir satıra:

> "Ve şimdi düşündükçe...
ya o ilk kişi hâlâ beni izliyorsa?"

Ve son cümleyi kalın harflerle, defterin altına büyük bir dikkatle yazdı:

> "Kimdi o?"

O gece Berkay uyumadı.

Ama kimse de ona uyan demedi.

Çünkü bazı uyanışlar, yalnızca içimizde olur.

Göz açıkken değil, geçmişin sustuğu yerde başlar.

Ve işte o gece,

bir defter daha kapandı.

Ama bir soru açık kaldı.

Ve belki...

hep açık kalacak.

İkinci karşılaşma çok farklıydı.

Murphy, doğu yamacında durduğunda,

arkası dönük bile olsa,

varlığı belliydi.

Omuzları diktı.

Duruşunda bir gölge değil, bir kararlılık vardı.

Ellerini arkasında birleştirmiştir —

ama bu, gizlenmek için değil,

kendinden eminlik içindi.

Döndüğünde gözleri sabitti.

Sesi, ağırlıklı ama toktu.

Ve sustuğunda bile konuşuyordu.

İşte o, Murphy'di.

Kitaplardaki Sherlock gibi idi —

ama yılların suskunluğundan geçmiş bir Sherlock.

Zekice değil,

derinlemesine konuşuyordu.

Cümleleri kırmak değil, iyileştirmek içindi.

Berkay, o gece pencereyi açmadı.

Perdeyi de aralamadı.

Ama içerisinde, odanın en karanlık köşesinde

geçmişin silueti kendi kendine belirdi.

Bir figür düşünüyordu.

İlk kez Dede Ocağı'nda gördüğü o kişiyi.

Murphy sandığı.

Ama sonradan...

ses tonu, bakışı, duruşıyla ondan tamamen farklı olduğunu fark ettiği kişiyi.

Sırtı dönüktü önce.

Şapka takıyordu.

Ama yüzünü hiç net görememişti.

Berkay, bu ayrıntıya şimdî sinir oluyordu.

Neden baktamamıştı daha dikkatli?

O an... neden sorgulamamıştı?

Ve sonra, eller.

O eller...

bir kadının ellişiydi belki.

Uzun parmaklar, zarif kıvrımlar,

ama tok bir sesle konuşuyordu.

Aynı anda hem yumuşak, hem de kesin çizgiler taşıyordu sesi.

Cinsiyetsiz bir yankıydı bu neredeyse.

Beli de düzdü, fazla düzgündü.

Omuzlar alçak, hareketleri ölçülüydü.

Ama Murphy gibi değildi.

Murphy sonradan karşısına çıktığında

tüm varlığı tek cümleyle kendini anlatmıştı:

Bir gölge değilim.

Ama o ilk kişi...

belki bir gölgeydi.

Belki Murphy'nin geçmişinden bir yansımıma.

Belki de Turna'nın son sözüydü, bedene bürünmüş bir fısıltı.

Ya da...

bir başkasının anısıydı sadece.

Kaynağı bilinmeyen ama iz bırakan bir siluet.

 Berkay, defteri açtı.

Köşedeki sayfaya titrek ama net bir el yazısıyla yazdı:

> "O gün gördüğüm kişi..."

belki Murphy değildi.

Ama bir insandan fazlasıydı.

Gözlerini değil, gölgemi gördü sanki."

Durdu.

Sonra ekledi, başka bir satıra:

> "Ve şimdi düşündükçe..."

ya o ilk kişi hâlâ beni izliyorsa?"

Ve son cümleyi kalın harflerle, defterin altına büyük bir dikkatle yazdı:

> "Kimdi o?"

O gece Berkay uyumadı.

Ama kimse de ona uyan demedi.

Çünkü bazı uyanışlar, yalnızca içimizde olur.

Göz açıkken değil, geçmişin sustuğu yerde başlar.

Ve işte o gece,

bir defter daha kapandı.

Ama bir soru açık kaldı.

Ve belki...

hep açık kalacak.

Berkay gözlerini açtığında pencere yoktu.

Yatağın kenarında ışık çizgileri yoktu.

Sadece odanın ortasına düşen bir gölge vardı —

kimin gölgesi olduğunu hatırlayamayacağı kadar silik bir gölge.

Ayağa kalktı.

Adımlarını yere vururken tanıdık bir ses duymayı umdu:

kapı gıcırtısı, dönen kilit sesi, dışardan gelen horoz ötüşü...

Ama hiçbir şey yoktu.

Ne horozlar, ne kilit, ne sabah.

Koridora çıktı.

Evi tanıyamadı.

Duvarlar aynı gibi duruyordu, ama eskiliği yoktu.

Pencere pervazları yoktu.

O sandık — Murphy'nin notunu bulduğu sandık —

hiç olmamış gibiydi.

Berkay kapıyı açtı.

Ve ilk darbeyi orada yedi:

Köy yolu... yoktu.

Toprak patika yerine,

ince uzun çimenlerin kapladığı bir ormanlık alan vardı şimdi.

Adımlarını attıkça fark etti:

bu yol, dede ocağına gitmiyordu artık.

Ve dede ocağı?

Hiçbir yerde değildi.

Oraya vardığında sadece nemli toprak, yosun tutmuş taşlar,

ve birkaç rüzgâr hissirtisi vardı.

Bir çınar ağacı belki — ama onun bile dalları yabancıydı.

Berkay yere çöktü.

Toprağı elleriyle yokladı.

Orada bir şey var mıydı, geçmişten kalan bir iz?

Belki bir çivi, belki bir eski kahve fincanı kırığı...

Yoktu.

Sadece serin, yabancı bir esinti:

> “Burası hiç senin olmadı...”

dedi sanki rüzgâr.

Ve o an anladı:

Murphy oradaydı.

Ama artık değildi.

☒ Berkay cebinden bir kâğıt çıkardı.

Sadece bir cümle yazdı:

> “Uyanınca her şey gitmişti. Ama ya uyanan ben değilsem?”

O cümleyi yazdıktan sonra kıvırıldı,
bir taşın altına koydu,
ve o bilinmeyen ormanın içine doğru yürümeye başladı.

Her adımda,
ilk defa hatırlamaya değil —
unutmaya niyet etti.

Berkay ormanın içinde yürüdü.

Hiçbir kuş uçmadı.
Hiçbir yaprak kırıdamadı.

Ve o an fark etti:
burası, yalnızca onun bildiği bir boşluktu artık.

Ayaklarının altında çamurlanmış geçmiş vardı.
Omzunun üzerinde, hâlâ Turna'nın sesi dolanıyordu:
“Beni bekleme... ama unutma da.”

Murphy'nin deftere yazdığı o ilk cümle geldi aklına:

> "Bazen sadece gözden kaybolmamız gerek... anlaşılmak için."

Ama şimdi Murphy bile anlaşılmazdı.

Neva yoktu.

Turna yoktu.

Murphy yoktu.

Ve belki... Berkay da yoktu artık.

Sadece yürüyen bir gölgeydi.

Sesini rüzgârin notalarına karıştırmış,
adını bile geride bırakmış bir yolcuydu.

Bir çalılığın kenarında durdu.

Elini cebine attı.

Hiçbir şey yoktu.

Ne anahtar.

Ne defter.

Ne geçmiş.

Gözlerini kapadı.

Ve o an sadece bir ses duydu —

hiçbir insanın sesi değildi bu,

ama içinde tanındık bir çağrı vardı.

Sanki biri fısıldıyordu çok uzaklardan:

> “Murphy burada değil.”

Bir adım daha attı.

Ve orman, onu içine aldı.

Hiçbir şey söylemeden.

Son Sayfa — “Adımı Hatırlamıyorum”

Ben Berkay’dım bir zamanlar.

Bunu böyle yazmak garip.

Çünkü şimdi ne olduğumu bilmiyorum.

İçimde biri var gibi...

ama bir adı yok.

Bazen Turna’yı hatırlıyorum,

bazen Murphy’i.

Ama en çok...

beni izleyen o sessiz hâlimi hatırlıyorum.

Neva'yı düşündüm az önce.

Bana "kendini tanıdıkça, beni buldum" demişti ya...

ben artık kendimi bile tanımiyorum.

Şimdi burada,

bu ormanın ortasında,

bir zamanlar bana ait olan bir evin yerinde,

bir taşın üzerinde oturuyorum.

Etrafta hiçbir şey yok.

Ama nedense her şey burada gibi hissediyorum.

Dede ocağı da burada,

Murphy'nin sesi de...

çocukken gökyüzüne baktığım ilk gece de.

Ama ben?

Ben neredeyim?

Bazen düşünüyorum:

Belki de hiçbir zaman olmadım.

Sadece başkalarının hatırlarında yaşadım.

Bir defterin kenarında,

bir ses kaydında,

bir kızın gülümsemesinde...

ya da unutulmuş bir kasabanın rüzgârında.

Şimdi tüm bunları yazarken,
elimle değil,
düşüncemle hareket ediyorum sanki.

Sanki bir yerden sonra
varlık, sessizlikle yer değiştiriyor.

Ve eğer biri bu satırları okursa bir gün —
bil ki ben artık adımı hatırlamıyorum.
Ama seni tanıyorum.

Çünkü sen,
beni son kez göründin.

Ve belki...
beni son kez duyan da sensin.